

Viden i Netværk

Danske Bank

Dansk PMI

November

København, den 2. december 2002

Dansk PMI offentliggøres i et samarbejde mellem Dansk Indkøbs- og Logistik Forum og Danske Bank

For yderligere information:

Mette Hylleberg, DILF
33 21 16 66, mh@dilf.dk
www.dilf.dk

eller

Thomas Kyhl, Danske Bank
33 44 18 77, tky@danskebank.dk
<http://danskeanalyse.danskebank.dk>

Stadig udsigt til tilbagegang

- Dansk PMI steg i november til 48,5 fra 46,6 i oktober, men indekset peger med en værdi på under 50 for anden måned i træk på tilbagegang i økonomien.
- Udsigterne for dansk industri i 4. kvartal ser dermed noget dystre ud, idet de to første måneder i kvartalet nu peger på tilbagegang for industrien.
- På den positive side viser nye ordrer en kraftig stigning fra 45,4 i oktober til 54,1 i november, hvilket må give grund til en vis optimisme når vi ser fremad.
- Betragtes et 3-måneders glidende gennemsnit har strømpilen for dansk industri peget nedad det seneste halve år som følge af den internationale vækstpause.
- Den negative udvikling i Dansk PMI har også kunnet spores i den realøkonomiske aktivitet, hvor tallene for 3. kvartal viste et fald i BNP på 1%.
- Industritilliden fra Danmarks Statistik viste i fredags også en stigning (fra -6 i oktober til -1 i november), men indekset peger ligesom Dansk PMI i retning af faldende produktion.

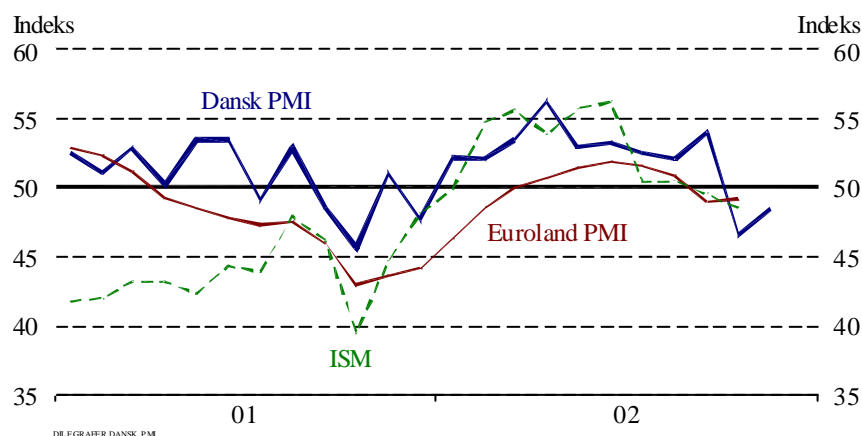
Dansk PMI

Indeks, sæsonkorrigeret	okt-02	nov-02
Dansk PMI.....	46,6	48,5
=0,30*Nye ordrer.....	45,4	54,1
+0,25*Produktion.....	46,9	47,9
+0,20*Beskæftigelse.....	42,6	43,0
+0,15*Leveringstid.....	47,1	46,6
+0,10*Lager.....	44,1	50,4

Indeksene er beregnet, så man får et indeks mellem 0 – 100 (halvdelen af de neutrale i % plus de positive i %). Er indekset over 50 indikerer det ekspansion i økonomien.

Næste offentliggørelse:
Mandag den 2. januar 2003

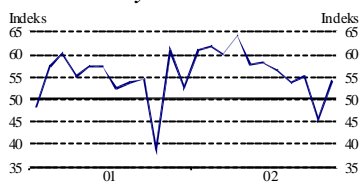
Dansk PMI stadig under 50 i november

Dansk PMI offentliggøres hver måned i et samarbejde mellem Dansk Indkøbs- og Logistik Forum (DILF) og Danske Bank. Dansk PMI er baseret på en undersøgelse blandt danske industrivirksomheder (DILF's medlemmer) som repræsenterer mindst 10% af den samlede industriomsætning i Danmark. Dansk PMI var tidligere kendt som DILF's industriarometer i ikke-sæsonkorrigeret form. Danske Bank har ikke adgang til de enkelte medlemmers svar. Dansk PMI er baseret på samme metode som PMI-indeksene i andre lande herunder for eksempel det amerikanske PMI fra ISM og Euroland PMI. Eftertryk er tilladt ved tydelig kildeangivelse

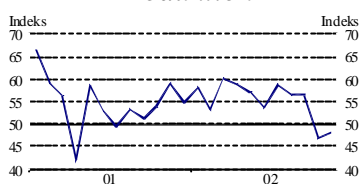
Det ser sort ud lige nu, men lys forude

Nye ordrer

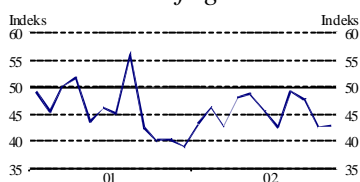
Underindekset for nye ordrer steg kraftigt i november til 54,1 fra 45,4 i oktober. Dermed er indekset for nye ordrer igen over 50, hvilket må give grund til en vis optimisme når vi ser fremad. Indekset for nye ordrer har i lighed med det overordnede indeks været for nedadgående som følge af den internationale vækstpause i industrien. Den nedadgående trend kulminerede, da indekset i oktober faldt til 45,4. Med den seneste stigning tilkendegiver de danske industrivirksomheder, at de har modtaget flere nye ordrer end for en måned siden.

Produktion

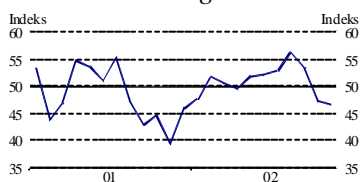
Også underindekset for produktion viste fremgang i november. Indekset havde i november en værdi på 47,9. På trods af fremgangen er der fortsat et flertal af industrivirksomheder, som har registreret en tilbagegang i produktionen i forhold til den seneste måned. Underindekset for produktionen er en god indikator for industriens omsætning, og dermed en vigtig indikator for, hvor hårdt dansk industri rammes af den internationale lavvækst. Med en værdi på under 50 i både oktober og november er der ikke udsigt til fremgang i industriproduktionen i 4. kvartal.

Beskæftigelse

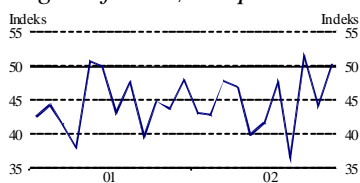
Beskæftigelsesindekset var stort set uændret i november i forhold til oktober. Indekset lå i november på 43,0, hvilket indikerer at industrien stadig er ved at justere antallet af medarbejdere til den lidt lavere økonomiske vækst. Forårets industriopsving reducerede ellers virksomhedernes behov for at reducere medarbejderstaben indtil vækstpausen i industrien satte ind. De seneste tal for beskæftigelsen (baseret på ATP-indbetalinger) viste også, at industrien i 3. kvartal reducerede deres medarbejderstab.

Leveringstid

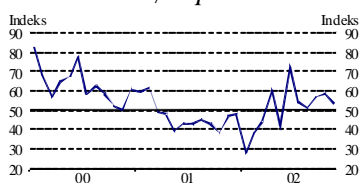
Leverandørernes leveringstid er med et indeks på 46,6 stort uændret i november. Underindekset for leveringstiden lå på 47,1 i oktober. Generelt indikerer en kortere leveringstid en lavere aktivitet, og underindekset peger således i retning af lavere aktivitet. Leveringstiden er blevet længere i takt med, at opsvinget i starten af året tog til, men indekset er lighed med de andre underindeks faldet tilbage som følge af den internationale vækstpause.

Lager af indkøbte produkter

Underindekset lager af indkøbte produkter lå på 50,4 i november. Dermed er virksomhedernes lagre af indkøbte produkter marginalt større end i oktober. Indekset for lager af indkøbte produkter lå på 44,1 i oktober. Indekset viser store udsving fra måned til måned og har den mindste vægt i Dansk PMI. Udvidelsen af lagrene af indkøbte produkter kan fortolkes som, at virksomhedernes lagre af indkøbte produkter er større, fordi de vurderer, at de har brug for et større lager med de nuværende produktionsudsigter. Dermed trækker indekset Dansk PMI opad.

Indkøbspriser

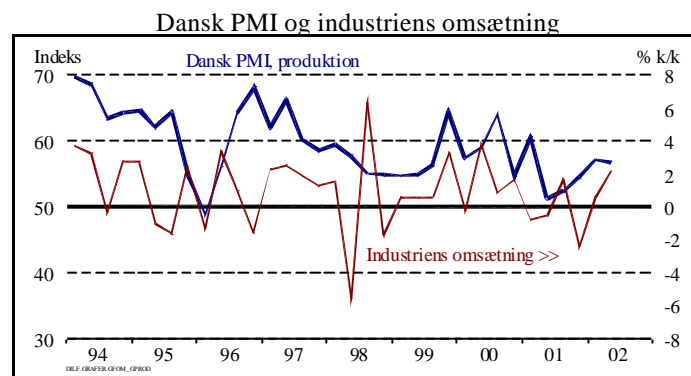

Underindekset for indkøbspriser lå i november på 53,2, hvilket indikerer, at indkøbspriserne er steget siden september. Siden det globale industriopsving begyndte at tage fart i slutningen af sidste år, har flere og flere virksomheder tilkendegivet, at indkøbspriserne er steget. De seneste par måneder har vækstpausen i industrien dog betydet, at færre virksomheder har tilkendegivet, at indkøbspriserne er steget.

Hvad er Dansk PMI?

Dansk PMI er ikke en decideret forventningsindikator, men er derimod baseret på besvarelsen af spørgsmål omkring virksomhedens faktiske aktivitet. Dermed adskiller Dansk PMI sig fra for eksempel industriens konjunkturbarometer fra Danmarks Statistik, som omfatter virksomhedernes vurdering af både faktiske forhold og deres forventninger til den nærmeste fremtid. Dansk PMI indeholder kun en slags produktionsforventninger i form af underindekset for nye ordrer. Danmarks Statistiks konjunkturbarometer er således i højere grad en forventningsindikator end Dansk PMI.

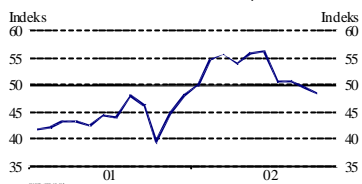
Forskellen har en vis betydning i fortolkningen af tallene. Dansk PMI må formodes at være bedst til at vurdere aktiviteten i den nuværende periode, mens konjunkturbarometeret må være bedst til at vurdere aktiviteten i den kommende periode. Som indikator kan Dansk PMI fortælle mest om for eksempel industriens omsætning lige nu, mens konjunkturbarometeret i højere grad vil være ledende for industriens omsætning i næste måned. Det gør dog ikke Dansk PMI til en dårligere indikator, idet industriens omsætning først offentliggøres med en forsinkelse på cirka 1 måned. Tværtimod vil Dansk PMI være mindre udsat for kraftige fald som følge af for eksempel usikkerhed på grund af faldende aktiekurser. Et sådant kraftigt fald giver sig ikke altid udslag i et fald i den realøkonomiske aktivitet.

Dansk PMI har vist sig at være en udemærket indikator for industriens omsætning. Ovenstående figur illustrerer sammenhængen mellem underindekset produktion i Dansk PMI og kvartalsstigningstakten i industriens omsætning. Dansk PMI er i sig selv en ændringsvariabel (virksomhederne spørges om situationen i den nuværende måned i forhold til den seneste måned), hvilket betyder, at der eksisterer en sammenhæng mellem niveauet for indekset og ændringen i industriens omsætning. Opstilling af en model viser, at underindekset for produktion kan forklare over 60% af variationen i industriens omsætning. For mere information om Dansk PMI se baggrundsnotatet "Hvad kan Dansk PMI?" på <http://danskeanalyse.danskebank.dk> eller www.dilf.dk.

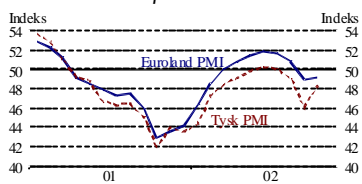
Udenlandske industribarometre

Amerikansk PMI, ISM

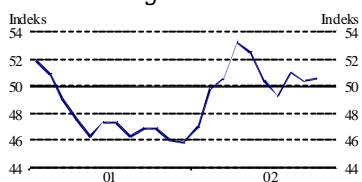
Det amerikanske PMI (ISM) har siden starten af 2000 været præget af den amerikanske lavkonjunktur. Indekset toppede i december 1999. I løbet af 2000 accelererede nedturen i industrien og dermed også i ISM, der i første omgang nåede en bund i januar 2001. ISM signalerede vending i økonomien i slutningen af 2001, og gennem hele foråret lå indekset på høje niveauer og væksten var ganske stærk. Fra og med juli faldt indekset tilbage til omkring 50, og industrien har tilsvarende har oplevet en vækstpause i efteråret i USA. De seneste indikatorer peger dog på at ISM er på vej op igen.

Europæisk PMI

Optimismen i starten af året har siden sommeren været afløst af mere pessimistiske toner. Eurolands økonomi blev i starten af året trukket i gang af væksten i den amerikanske økonomi. Privatforbruget har dog på det seneste også bidraget pænt til den europæiske vækst, men investeringerne har aldrig rigtig rettet sig. Derudover har de globale industrikonjunkturer peget ned på det seneste. Det har sat sit præg på PMI, som de sidste par måneder har vist faldende aktivitet i Euroland. Værst ser det ud i Tyskland, hvor tilliden i år har været lavere end tilliden i de øvrige europæiske lande.

Engelsk PMI

Vender vi afslutningsvist blikket mod England, da har britisk industri haft det svært de seneste år som følge af en meget stærk valuta. Selv i perioder hvor verdensøkonomien har haft det godt, har engelsk PMI kun indikeret moderat fremgang i industrien. Uden større bevægelser i valutaen, så vil PMI i Storbritannien i vid udstrækning følge udviklingen i indeksene for USA og Euroland med nogle måneders lag. Faldet i juni og juli, og den efterfølgende stigning i august må tilskrives et ændret sæsonmønster, som følge af den tidlige placering af industriferien i år. Det skønnes, at engelsk PMI har været svagt faldende hen over sommeren, og at indekset har ligget lige over 50 hen over sommeren.

Oversigtstabel

Indeks, sæsonkorrigeret	jan-02	feb-02	mar-02	apr-02	maj-02	juni-02	jul-02	aug-02	sep-02	okt-02	nov-02
Dansk PMI.....	52,2	52,1	53,5	56,3	52,9	53,3	52,5	52,1	54,0	46,6	48,5
Nye ordrer.....	60,9	61,8	60,1	64,1	57,8	58,0	56,3	53,7	55,2	45,4	54,1
Produktion.....	58,0	53,1	60,1	58,7	57,1	53,5	58,7	56,4	56,3	46,9	47,9
Beskæftigelse.....	43,1	46,0	42,8	47,9	48,6	45,6	42,5	49,1	47,8	42,6	43,0
Leverandørers leveringstid.....	47,5	51,6	50,5	49,6	51,8	52,2	52,7	56,1	53,4	47,1	46,6
Lager af indkøbte produkter.....	42,9	42,6	47,6	46,8	39,8	41,5	47,6	36,3	51,5	44,1	50,4
Indkøbspriser.....	28,0	38,3	44,3	59,9	42,0	72,1	54,2	51,0	57,0	59,0	53,2
Indkøbt mængde.....	50,5	58,7	60,7	60,9	51,4	49,5	45,8	55,8	50,0	50,5	48,1
Lager af slutprodukter.....	41,8	44,0	49,8	49,6	48,2	47,7	52,5	33,7	56,4	45,9	51,6